

Starški list

2017/42

Na lětušej sobustawskej a
wólbnej zhromadźiznje SŠT
18.11.2017 so Ludmila Budarjo-
wa jako předsydka znowa
wuzwoli. Klětu zhladuje SŠT
na 20 lět zawjedženja modelo-
wego projekta Witaj, započejo
w Žylowskej pěstowarni „Mato
Rizo“ z 12 dźěćimi. Tamniša
kubłarka Anett Žyścyna
předstaji na zhromadźiznje
džěło w dnjowym přebywa-
nišću a přeprosny na jubilejne
zarjadowanje w měrcu 2018 do
Delnjeje Łužicy.
Zajimy Delnjoserbow zastupu-
je dale Margot Hašcyna.

wudaće: zyma 2017/42
wudawaćel: Serbske šulske towarstwo z.t., Póstowe naměsto 2
02625 Budyšin
tel.: 03591 550216
faks: 03591 550220
info@sorbischer-schulverein.de
www.sorbischer-schulverein.de
zamołwitej redaktorce: Marja Jaworkowa/Monika Süßowa
tel.: 03591 550215
fota: SŠT, F. Haza
© 2017 Serbske šulske towarstwo z.t./Sorbischer Schulverein e.V.

Lubej staršej,
zašły měšac smy na wólbnej zhromadźiznje wuzwolili nowe čestnohamtske
předsydstwo. W nim su z wjednicu serbskeje zakładneje šule Jadwigu Čižankowej,
z fachowym wučerjom na serbskej wyšej šuli we Worklecach Benom Hojerom a
z nawodu Serbskeho gymnazija w Budyšinje René Wjaclawkom zastupjene wšě
družiny serbskich šulow. Staršich kaž tež hospodarski wobtuk zastupuje Nicole
Hrjehorjowa z Róžanta, jako nazhonity wučer jako wuměnkar a wjesny radźičel
gmejny Pančicy-Kukow poradźuje nas Stefan Rjeda. Delnju Łužicu zastupuje na
zwučene wašnje Margot Hašcyna. Wotpowědna šěroka fachowa kompetenca je
za našu džěławosć jara wažna.
Zastupujemy dale zajimy Serbow na polu kubłanja a šulstwa w Swobodnym staće
Sakska a w kraju Braniborska. Wobšěrnou rozprawu džěławosće namakaće pod
www.sorbischer-schulverein.de.

Žohnowane hody, strowotu a Bože žohnowanje w nowym lěće 2018

přeje Wam

Ludmila Budarjowa

Ludmila Budarjowa

znowa wuzwolena předsydka Serbskeho šulskeho towarstwa z.t.

Wobsah:

Alfabetizacija z fiblu a nazwukowej tabulku, Katrin Jaworkec, wučerka za zakładnu šulu	2
Ze zmijowym swjedženjom witachmy nazymu, Serbska pěstowarnja Wotrow	5
Zwotkel přindže naše mloko?, Witaj-pěstowarnja Malešecy	6
Staršiske popoždno z džěćimi, Serbska pěstowarnja Chrósćicy	8
Krok do pěstowarnje - zažiwenje, Witaj-pěstowarnja Němcy	10
Předčitanski dzeń z psom, kóčku, zymu, smjetanu, ..., Serbska pěstowarnja Ralbicy	13

Alfabetizacija z fiblu a nazwukowej tabulku

Katrin Jaworkec, wučerka za zakładnu šulu

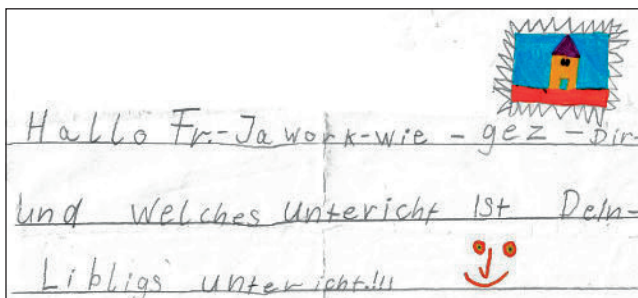
Wuwjedženja wot Rejzki Delenko-weje k nawuknjenju čitanja a pisanja w nazymskim wudaću staršiskeho lista sym z wulkim zajimom čitała. Wjeselu so jara, zo mamy serbsku nazwukowu tabulku a zo so tuta zasadźuje. Runje tak kaž knjeni Delenkowa sym wo móžnosćach, kotrež nazwukowa tabulka za nawuknjenje čitanja a pisanja skića, přeswědčena a wobdźiwam jeje zmužitosc ke konsekwentnemu přesadženju tuteje wuknjenskeje metody.

W mojej wučbje je nazwukowa tabulka jenož džěl při procesu nawuknjenja čitanja. Druhi kruty wobstatk je ta wot knjeni Delenko-weje narěčana analytisko-syntetiska metoda nawuknjenja čitanja z fiblu za kóždoho šulerja. Za wjele staršich bě na staršiskim wječoru změrowace słyšeć, zo změjemy fiblu, dokelž je jim tuta zwjetša ze swójskeho časa znata. Za staršich je to tež móžnosć, wuknjenski postup čitanja pola džěsća scěhować a zhromadnje wuknjenske wobsahi wospjetować. Runočasnje skića fibla wjele wšelakich móžnosćow k rozmołwje přez spodobne džěćace ilustracije

a wona je po natwarje wosobinskim sylnosćam a słabosćam džěći přiměrjena. Njeje potajnstwo, zo džěći runje we wobłuku čitanja a pisanja z rozdžělnymi wuměnjenjemi do šule zastupja. Mějach dotal přeco zaso džěći w rjadowni, kotrež móžachu hižo čitać, ale tež džěći, kotrymž bě widžomnje ćežko, swoje mjeno napisać/namolować. Zo bych tutym rozdžělnym wuměnjendam wotpowědowała, je za mnje přidatne nałożowanje nazwukoweje tabulki jara zmysłapołne. Na tute wašnje móža so wšě džěći tam wotewzać hdžež steja. Džěći, kotrež su hižo čitanje nawuknyli abo jednotliwe pismiki hižo znaja, móža so tak wo-

prawdže spěšnje pisanju wěnować a někotre słowa, sady abo samo stawizny „produkować“. Pola někotrych dźeći z mała předznajomoscemi njetraje dołho, zo tež

woni přez samostatne pisanje wot zwoprědka zwukowanych słowow čitanje a pisanje spěšnje nawuknu. Sym pak tež nazoniła, zo su dźeći, kotrež fiblu k wuknjenju čitanja a z tym wosebje při spočatku krok po kroku pismiki zeznaja. Tohodla njebych w mojej wučbje fiblu parować chcyła.

Zaleži na wučerju, što z mnóstwa móžnosćow za swoju wučbu wuzwoli. Džeń, na kotrymž zawjedu na přikład rjadowniski póstowy kašćik, je přeco zaso napjaty. Nadobo pisa-ja sej dźeći mjez sobu powěsće. Raz su to małe wobrazki a raz hižo wjele sadow. Je tež raz póšta z małymi stawiznami za předčitanje za cyłu rjadownju. Starši móža nam runje tak pisać, kaž tež šulerjo z druhich rjadownjow.

Hdyž zawjedu nowy pismik, započnam zwjetša z tak mjenowanym zběranskim wobrazom. Pismik so napisa a potom móža dźeći z pomocu nazwukoweje tabulki

wobrazy abo słowa, pola kotrychž pismik słyša, wudospoľnić. Z toho wuchadžejo hodža so zwučowanja k prawemu pisanju jednotliwych słowow wotwodžeć.

Štož při wuknjenju čitanja tež přeco zaso motiwuje, su małe wumyslene čitanske nadawki na papjerkach zakulene/zwite. Tam steja cyle jednore wěcki, kaž „połož čitanku na woknowu desku“. A hižo móžu widžeć, što hižo derje rozumi, štož tam čita. Tute rólki leža w tyzce a móža so kóždy čas čitać. Tež staršim poručam tute „potajne powěsće“, dokelž doma je tola telko džeľa, kotrež so přjedy sćini, hdyž móžeš z tym swoju čitansku zamóžnosć dopokazać.

Samopasleny kalender, pola kotrehož maja dźeći měsac, džeń a počas sami přestajić pokaza mi často, kak dźeći čitaja a hdy so srjeda hižo ze sobotu njezaměni. Tež to je rjana ideja za džećacu stwu, při kotrež so připódla čitanje wuknje.

Wězo praji so tež, zo so fiblowe teksty spěšnje z hłowy nawuknu. To pak njetrjeba rěkać, zo nimamy potom ničo wjace k čitanju. Hižo z mała pismikami hodža so nowe teksty abo zložkowe a słowne přestrjency zestajeć, w kotrychž džěći słowny material z fible, ale tež nowe słowa čitać móža.

Starši móža w fibli nimo čitanja teksta wosebite słowa pytać dać abo sady wróćo čitać dać. W fibli su tež přeco zaso sady, kotrež maja džěći same zakónčić a hižo móže tekst w fibli so podlěšić a swójske powědanje stawizničkow so započina. Tež pola wopisowanja wobrazow w fibli so nadobo wěcy powědaja, kotrež přez poprawny wobraz sahaja. Často słyšu wuprajenje, zo džěćo tola ničo wo šuli doma njepowěda a zo džěći njewědža, wo čim je so powědało. Tu móže so wjele připódla zhonić a staj ne prašanje ma kónca.

Z mojej małej rjadowniskej biblioteku, ke kotrež su tež starši knihi přinošowali, sym sej móžnosć stworiła, wšednje čas za čitanje poskićić. Tež tu mamy wudžeržeć, zo so wjele knihow najprjedy na wobrazy

přehladaja a so spěšnje wuměnja. Ale často widžu hižo po někotrych tydženjach, kak nadobo knihi pod blidom džěći leža a w přestawce abo

popołdnu k čitanju so horje wozmu.

W mojej rjadowni wužiwam wot wšeho spočatka tež jara rady stawiznowu knihu. W tutej je přeco městno za wobraz a linki za pisanje. Kóžde džěćo móže potajkim po swójskich zamóžnosćach pisać, štož sej přicpěje. Na kón-

cu štwórteho lětnika dóstanu šulerjo tute zešiwki skónčnje sobu domoj a su přeco zaso zawjeseleni přez jich sady a małe stawizny. Džiwadłowe předstajenja a wulěty wužiju rady jako nastork za pisanje. Druhdy je to krótke zjimanje a druhdy mały džakny spis. A tak su w mojich wočach woprawdže wjele móžnosćow, džěći na swójskim puću nawuknjenna čitanja a pisanja přewodžeć. Najwažniše při tym wostanje, zo džěći lóšt a wjeselo při tym njezhubja.

Wot dweju mojeju šulerkow sym raz samospisanu knihu přepodatu dóstała a bě krasnje widžeć, što džěći zamóža, hdyž jim swobodu za wuspytanje damy.

Staršiske popołdnjo z džěćimi

Serbska pěstowarnja „Chróšćan kołć“ Chróścicy

Přidatnje k dotatnym staršiskim wječoram rozsudźichu so lětsa w Chróścicach, přeprosyc staršich popołdnju do zarjadnišća. Zetkanje započina so z kofejpicom. Swójske džěći wostanu/su w swojej skupinje a zamołwite kubłarki su přitomne.

Maćerje a nanojo maja móžnosć, swoje džěći raz w skupinskej atmosferje dožiwić. Tu je čas za rozmołwu, prašenja, wuměnu. Wjednica je tež přitomna. Wobsteji móžnosć wo koncepciji pěstowarnje rěčeć, sej wotběhi rozkłaś dać, plany abo terminy zhonić, ale tež kritika a ideje starši su prašane. Džěći sej hrajkaja, abo su bóle w bliskosće maćerje.

Kubłarki wupołoža fota z pěstowarskeho žiwjenja zašleho časa kotrež su wuwic dali. Na zakładze tutych fo-

tow powědaja džěći staršim wo swóich dožiwjenjach a wšědnym dnju w pěstowarni. Widža so džěći na wobrazach so lóšo dopomnja a zmóžni jim to lóše powědanje wo sebi. Tak spóznaja starši lěpje temu swojeho džěšća. Starši su z džěćimi zhromadnje aktiwne. Móža tež zhromadnje něšto paslić. Často nastanu strony za portfolio. Tež kubłarka móže na zakładze fotow wobrazilwišo wo swojim džěle z džěćimi powědać.

Zwotkel přínǵže naše mloko?

Witaj-pěstowarnja „K wódnemu mužej“ Malešecy

Projekt w pěstowarni wo kruwach a mloku je naše džěči jara fascinował. Mamy tak wjele wšelakorych družin kruwow: brune, čorne, šakate, z wulkimi čornymi blakami, z małkimi brunymi...atd. Kruwy su wonka na pastwje žiwe a nutřka w hródži. Kruwu namolować docyla tak lochko njeje, ale my smy wšě našu kruwu sej namolowali.

Ma ćelo hižo wumjo? Hdy te narosće? Hdy dawa kruwa přeni raz mloko? A kelko wody kruwa pije a što wona žerje? Čehodla dyrbiš kruwu rano a wječor dejić? Wšitko prašen-

ja, kotrež naše džěči zaběrachu a nas kubłarki wužadachu. Zhromadnje sej knihi wobstarachmy, čitachmy, so naprašowachmy. A nětko wěmy, zo kruwa 50-80 litrow wody na dzeń pije a w lěću 70 kg trawy zežerje. Z jogurtowych nopaškow nastachu kruwy a kóždy spasli sej kruwjacu masku.

Kóžde ranje so nětko Lennox to samsne nas kubłarki prašeše: „Džemy džensa do hródže tym kruwam?“

Tuž podachmy so do hródže w Budyšinku, hdžež Leonowa wowka

Po tym dżechmy hladać, kak kruwy na karusel so podadża, kak napjelnjeje jich wumjenja z mlokom su, kak so jich wumjo wurjedži, dejna mašina so přizamkne a kak so na kóncu kruwy zaso z karusela z wjele mjeńšim wumjenjom dele podadża. To bě zajimawe a my so jenož dźiwachmy a hladachmy.

hižo wjele lěta džěła a wšitko derje znaje. Na rjanym slónčnym dnu podachmy so přez pola a štapachmy po wotsyčenych polach z kukuricu. Ta hinaša wón nam hižo zдалoka do nosa stupaše! Jako přenje wobhladachmy sej ćelata. Tež tu mějachu kaž pola nas w pěstowarni žlobikowu, srjedžansku a wulku skupinu. Někotre ćelata wćipne na nas hladaču, někotre před nami čeknychu.

Dale džěše tym hišće mjeńšim, woni běchu někotre dny stare abo runje tak 2-3 njedzele stare. Ćelata dachu so wot nas hacać, widžachmy, kak z bowow pijachu a kak njelepje běhachu. Bohužel njesmědžachu pola maćerje hižo być a pola nich při wumjenju pić. Maćerje stejachu k dejenju na karuselu.

Samo „chorownja“ za chore kruwy tam běše. A widžachmy, kak so ćelo narodži.

Připołdnu zaso naše 4,5 km přez pola wróćo pućowachmy. A při tym so prašachmy a prašachmy...

W pěstowarni mamy sami tež kruwu stej, tajku prawu wulku. Jej smy bow ze silažu sobu přinjesli.

Džakuju wowce Röhr za wjedženje po hródžach!

A Lennox so zaso praša: „Hdy póndžemy zaso tym kruwam?“

kubłarki

Ze zmijowym swjedenjom witachmy nazymu

Serbska pěstowarnja „Džěacy raj“ Wotrow

Kóžda swójba, haj kóžde džěčo měješe rjany zmij pod pažu, jako so popołdnu w pěstowarni zetkachmy. Strachoćiwje hladachmy k njejbju a přejachmy sej deščowe mróčeje přeč a dosć wětřika. Rejbišec nan z Kanec nas na swoje polo, hdžež bě kwětki jako zelene hnojidło wusyl, wjedžeše. A wopravdze, tu bě wětřika dosć a naše zmije so zběhachu a zběhachu a lětachu a rejoyachu. Krasny mějachmy tu wuhlad na wječorne slónčko, Łužiske hory a našu wjes. Džěci běhachu wjesele po łuce a spytachu zmije dosahnyć. Někotrezkuli přeće džěše zawěšće horje k zmijej na njejbjo. na dompuću dohladachu so džěci na

plackoweho muža. To bě wjeselo a mócne honjenje.

Wróćiwši so na pěstowarsku zahrodu dachmy sej kołbaski. zesłodžeć. Wo ławki a blida bě so Pohlingec swójba postarała. Wosebje tyješe nam na tutym hižo chłodnym wječoru naš samozběrany čaj. Naš wječor so z lampionowym ćahom přez wjesku pod přewodom bubona (knjeni Bryccyna) a akordeona (knjez Rjeda) zakónči.

Wutrobny džak wšěm, kiž našu pěstowarnju na najwšelakoriše wašnje podpěraja. Zapłać Bóh.

Z přírodu zwjazani

Při wuchodźowanjach zeznaja so džěci z přírodu a našej rjanej domiznu. Mamy čas a móžnosć so wonka pohibować. Hižo w léću smy wosebje zela za čaj hromadźili, su wona tola drohotne dary z přírody. Zdžěla su džěci tež zela wot doma ze zahrody sobu přinjesli. Zela zwjazachmy do małych łónčkow. Tak wisachu na dołhim powjazu kamilka, želbija, mjatwička. Po zesušenju zela rozdrjebichmy a nětko sej hdys a hdys słodny čaj nawarimy.

Nas tež miłe dešcowe wjedro njezatraši, so podać do blišeho hajka. Tam sej z wjeselom přírodní materiál hromadźichmy a hižo na dompuću přemyslowachmy, što sej z toho stworimy. W předpolu bě kniha z reptilijemi pola džěci wulki zajim

zbudžiła. Tuž bě bjez džíwa, zo džěci za drjewom podobnym reptilijam pytachu. W pěstowarni džěci potom swoje namakanki wobdžělachu. Něchtóžkuli hišće spěšnje raz do knihy pokukny, zo by swojemu eksemplarej tu prawu barbu a wotpowědny muster namolował. Přeco zaso so tute samozhotowjene reptilije do wšědného hrajkanja zapřijeja.

H. Nawcyna, wjednica

Krok do pěstowarnje - zažiwjenje

Witaj-pěstowarnja „Pumpot“ Němcy

Jako maćtroch dźěći móžu woprawdže rjec: Mjez maćerju a dźěšćom wobsteji wosebity zwjazk. Małe dźěći wisaja zwjetša na swojej maćeri. Damy dźěsću ćopłotu, wěstotu, schowanosc, lubosc su wjazaca kót-wica, wobstajna skała, škitacy schow. A smy přenje měsacy něhdže 24 hodžin na dnju zhromadnje. Do-niž njepřindže dypk, hdyž dźěćo, nimo nana, wjetšich brat-row a sotrow, wow-kow a dźedow, so tež do rukow pěstowarn-je da. Jónu je nimale kóždy swójba w situ-aciji, swoje dźěćo do

pěstowarnje (abo dnjowej maćeri) dać.

Někotre wažne prašenja so potom staja: Hdy je prawy čas za to? Kak bu-dže dźěćo z dźělenjom wobchadžeć? Budže so moje dźěćo tam derje čuć?

Jako so z našim třecim dźěšćom do maćerneho dowola podach, bě wěs-te: Tutón raz wostanu dvě lěće doma. Jakob je mjeztym lěto a 10 měsacow młody. Nětko smój z mužom po swój-bnej kurje w nazymje spóznałoj a rozsudžiłoj: je na času, Jakob je zrały za pěstowarnju. Běše zawjeseleny, w bliskosci druhich małych dźěći, wobkedźbowaše je dołho a napodo-bnjowaše skónčnje jich zadžerže-nje a hrajkanje. Jenož jedne pokaza

so jako wočiwidny problem: Před našej swójbnej kuru njebě Jakob hišće w cuzym pěstowarjenju. Na kuru je njebě zažiwjenja do pěstowarnje.

Njezapřimnje tragisce bě to za naše džěćo. Tak, zo skónčnje Jakoba wjace do kuroweje pěstowarnje njesćelechmy. Njeznate znjeměrní, cuze wosoby a situacije strachowachu našeho syna. Čim bóle so nam wujasni, kak wažne je dobre, měrne a džěsću přiměrne zažiwjenje do pěstowarnje a na nowe wosoby. Wulke zbožo mějachmy z tym w pěstowarni w Němcach.

Zažiwjenje bě woprawdže přijomny čas za džěćo kaž za mać. Jakobej so čas da, kiž wón trjebaše. Kublarce žłobika, knjeni Libšowa a knjeni Völkelowa, běštej jara měrnej. Zmóžniš tej mi přihladować, kak moje džěćo z nowej situaciju wobchadźa a integrowaštej runje tak sensibelnje noweho čłona skupiny. Pedagogowce wobchadžeštej stajnje kedźbliwje a přeprošejo z Jakobom. A to bě wuspěšne. Bě naš mały spočatnje hišće bóle w mojej bliskosći, bě to

poł hodžiny pozdžišo hižo hinak. Swójski rum při hrajkanju so rozšěri. Start bě činjeny, nětko móžach so trochu z pěstowarnje wróćo sčahnyć,

kaž mi kublarce w rozmołwje pokazaštej. Bórze bě cyle w porjadku, hdyž běch na chwilu přeč. Spočatnje jenož 10 minutow, hdyž so wonka hrajkachu. Pozdžišo 30 minutow, hodžinu, počdra. Nimale dwaj tyždenjej džěchmy takle krok po kroku. Jakob přicpě sej džeń wote dnja wjace, zaji-

mowaše so přiběrajcy za nowe polo „pěstowarnja“. Džěći trjebaja swój čas, dowěru natwarić. Hakle potom móža wćipnosť wuwić. Cyle wažne je, so derje čuć. Intensiwny čas zažiwjenja tomu jara polěkuje.

Kóždy spočatk je ćežki, rěka. Na tutym hrónčku je zawěsće něšto praweho. Kóždy čłowjek čini sej z nowymi abo njezwučenymi nadawkami najprjedy jónu ćežko. Tak trjebach tež ja mama čas, zo bych pomału pušćić móhła. A runje tak džěše so Jakobej. Po nimale dwěmaj tyždenjomaj přijomneho a měrneho zažiwjenskeho časa, běchu přenje dny

cyle bjez maćerje tola chětro čěžke
za mojeho syna. Džělenje bě bolost-
ne, přeće, pola mje wostać, wulke.

Kubłarki reagowachu nazhoniće,
měrnje a lubosćiwje wzachu Jako-
ba tróštujō na ruku, kiwachu hišće
raz z nim při woknje a sušachu jeho
sylzy. Přeco zaso wotmołwištej jemu
prašenje: „Mama wieder?“, z přiňto-
sowacym: „haj, mama přińdže zaso“.
A dachu jemu tak wěstosć, kotruž
wón trjebaše, zo by so cyle pomału
tež sam w pěstowarni derje čuł. Wón
sam dobywa swójsku dowěru po
moće: To je tu w porjadku, tež bjez
mamu. Mjeztym lubi so Jakobej w
pěstowarni tak prawje derje. Někotre
dny stupa wón, po našim rozžohno-
wanju, hišće trochu ľahodnje do sku-
pinskeje rumnosće. Ale wón so lubje
přiwozmje, so wjesele postrowi – a
hižo wotwabi zhromadne hrajkanje

a spēwanje, wobradža samo wjeselo.
Takle přežiwi naš najmłódši nětko
swoje přenje pěstowarske dolo-
dnja. Po wobjedže je najprjedy jónu
dosć, potom dže wjesele domoj.
Štož mi jako maćeri zawostanje, je
woprawdžite začuće džakownosće,
za tutón woprawdže dobry start Ja-
koboweho pěstowarskeho časa. Čas,
kotryž wšak je jara intensiwny a so
wot nikoho njezabudže. Tu so wjele
nazhonjenjow k přenjemu razej činja
– a tute su bytostne za cyle žiwjenje.

Wutrobny džak, wosebje knje-
ni Libšowej a knjeni Völkelowej, za
přijomny, přećelny a džěsću kaž tež
starším přiwobroćeny zažiwjenski
čas.

Silvia Scheibe

Předčítanskí džen z psom, kóčku, zymu, smjetanu ...

Serbska pěstowarnja „Dr. Jurij Młynk“ Ralbicy

Pjatk, dnja 17. nowembra přewjedže so po cyłej Němskej předčítanskí džen. Pěstowarski team je džěcom najwšelakoriše stawizny a powědky poskičil. Kóžde džěco je směło rozsudzić, na kotru stawiznu chce słuchać. Wězo chcychmy w horće šulerjam na dnju předčítanja wosebje serbsku džěcacu literaturu spřístupnić.

Do horta přeprosychmy sej knjeni Rabowu, knjeni Fryčec-Grimmigowu a knjeni Krawcowu. Zhonichmy wot nich hižo do toho, z kotreje knihi předčítaja. Tak móžachu so džěci rozsudzić, komu chcedža připosłuchać.

Michaele Rabowa předčíta knihu „Malko a pos Lui“ wot Křescana Krawca. Překwapjenka bě, zo je samo swoju psycu Kiru sobu přinjesła. Knjeni Rabowa pokaza džěcom, što je Kira hižo wšitko nawuknyła.

Diana Fryčec-Grimmigowa čítaše džěcom ze serbskeje knihi „Knjez Mróz a knjeni Zyma“ wot Marje Krawcec. Z wulkim zajimom a cyle napjeći scěhowachu džěci powědančku wo wopyće pola knjeza Mróza a knjeni Zymy, wobrubichu tute samo z małyimi instrumentami a spěwachu

zhromadnje spěwčki z knihi.

Jako třeca powědaše nam knjeni Krawcowa stawiznu wo młodej kóčce, kiž je do mloka padnyła. Džěci móžachu kóčce samo mjeno dać: mjenowachu ju Minka. Knjeni Krawcowa stawizničku powědaše a pokaza mnoho z gestiku a mimiku, tak zo džěci derje připosłuchachu. Měješe tež wšelakore materialije sobu: karan, smjetanu, škleńcy za mloko, chlěb a zela. Kóčka Minka teptaše a teptaše z cyłej mocu w mloce tak jara, zo po chwilce butra w karančku nasta. Nětk móžachu sej džěci sami zelowu butru přihotować. Džěcom jara słodžeše.

team horta